

הפורה בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ב' אדר תש"פ | דף היומי בבלי: ברכות נה.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ד' "וביו"ט מותר לעשותו" עד תחילת סימן ת"ס.
מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק ג' 'וראה אחי' עד 'ובאמת'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ב משנה ד 'ואל תאמר' עד פרק ב משנה ח

מדוע לא קראתם לילדה שלכם 'פרה'? - שאל מרן הגר"ח שליט"א | "אני חיברתי את הספר הזה לפני 10 שנים", הפתיע האיש גלוי-הראש את תלמיד הישיבה... | חדש ב'דרשו': גם מערכת 'נדרים פלוס' מתגייסת למען הנבחנים... | 1836

חדשות דרשו

משנכנס אדר מרבים בתורה: 'דרשו' פותח שלושה מקומות מבחן חדשים בבני ברק, ואחד נוסף בירושלים

בעקבות ההיענות האדירה וריבוי הנבחנים בלעה"ר, הוחלט לפצל את מוקד הבחינה בבית הכנסת הגדול ולפתוח מוקדי בחינה חדשים

היתה צפיפות נוראה, ולכן החלטנו לפצל את מקום הבחינה. "במבחן הקרוב לא תהיה אפשרות להיבחן בבית הכנסת הגדול, ובמקום זאת ייערכו הבחינות בבית המדרש 'נדבורנה' ברח' חידושי הרי"ם 16, ב'כולל חזון איש' בסמטת האר"י 3 ובבית המדרש 'נאות יוסף' ברח' יואל 18. בכל שלושת המוקדים הללו תיערך הבחינה מהשעה 9:30 בבוקר ועד 12:00 בצהריים. "כמו כן החלטנו להוסיף מקום מבחן חדש בגבעת שאול בירושלים, בגלל מספרם הגבוה של הנבחנים באזור, ומעתה יהיה מקום מבחן קבוע בעז"ה גם בבית המדרש 'ברכת יוסף' ברח' אלקבץ 48, מהשעה 9:45 ועד השעה 12:00."

הנהלת 'דרשו' שמחה לבשר לנבחנים הרבים, כי בעקבות ההיענות האדירה מצד הציבור הרחב, וההצטרפות ההמונית למבחני 'דרשו', ייפתחו בעז"ה מוקדי בחינה נוספים בירושלים ובבני ברק. "במבחן הראשון של המחזור החדש של 'הדף היומי', הגיעו למוקד הבחינה בבית הכנסת הגדול כ-1,500 נבחנים בלי עין הרע", אומר הרה"ג ר' ישראל ליוש, ר"מ בשיבת 'אהבת אהרן' ואחראי מערך מבחני 'הדף היומי' ב'דרשו'. "התברר שהמקום, למרות שהוא מקום גדול כשלעצמו, צר מהכיל את כמות הנבחנים האדירה. אנשים עמדו שם על יד ארונות הספרים, ישבו על הגדרות, כתבו תשובות על השיש, ממש

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

**"כן, אני חיברתי את הספר הזה לפני 10 שנים",
ענה האיש לבחור ההמום... "חכה רגע", אמר, נכנס
לבית ולאחר מספר שניות יצא וכיפה על ראשו.
"בא תכנס, מה הבעיה, מה לא מובן בתירוץ?"...**

תורה מחזרת אחר אכסניה שלה

ענה הבחור - אני צריך את ר' משה, אתה מכיר אותו?
ענה אותו אדם גלוי ראש - אני משה, מה אתה צריך?..
הבחור ההמום הוציא מהשקית את הספר שחיבר 'ר' משה'
ואמר - אתה מכיר את זה?

כן, אני חיברתי ספר זה לפני 10 שנים - ענה אותו אדם.
שאל הבחור בהיסוס כשכולו מבולבל - אתם כתבתם פה
משהו שלא מסתדר...

חכה רגע - אמר אותו אדם ונכנס לבית. לאחר מספר שניות
יצא וכיפה על ראשו ואמר - בא תכנס, מה הבעיה, מה לא מובן?..
השניים התיישבו ודנו במשך שעה ארוכה על הסוגיא, זה
הקשה וזה תירץ... עד שנחה דעתו של הבחור והתשובה התקבלה
על דעתו, לחצו ידיים ונפרדו לשלום.

הבחור המבולבל והמרוגש חזר לשיבה וסיפר לראש הישיבה
את כל הסיפור... כשראש הישיבה משתתף בתמיהתו ובפליאתו.
לאחר כמה ימים, ניגש ראש הישיבה לבחור ואמר לו - מה דעתך,
אולי כדאי שתתקשר לאותה אשה, שמן הסתם היא אמא של
אותו 'ר' משה'... מסתבר שמאוד ישמח אותה אם תגיד לה שבנה
עדיין 'מונח בלימוד' (!)..

הבחור עשה כאשר יעץ לו רבו, התקשר לאותה אשה ואמר -
"שלום, אני הבחור שהיה אצלך בבית לפני כמה ימים וחיפש את
ר' משה".

ענתה האשה - אוי, כמה אני מחפשת אותך (!) - אני רוצה
להגיד לך תודה רבה!... אמר הבחור - אני רוצה להגיד לך תודה
רבה, רציתי לספר לך שהייתי אצל הבן שלכם...

ענתה האשה - אני לא יודעת מה דיברת איתו, אבל אתמול,
לאחר כמה שנים של נתק הוא התקשר אלי ושוחח איתי, הרגשתי
שזה קשור לביקורך... - תודה רבה!!

התורה מחזרת אחרי מי שעסק בה!..
עד כאן [חצי] הסיפור ששמעתי, מאוד מענין כיצד ימשיך
להתפתח אותו תהליך של 'והשיב לב בנים על אבותם'...

(הרב חיים טרנובסקי שליט"א, שיעורי ליל שישי)

לאחרונה סיפר לי ידיד, מעשה ששמע מידיד שלו - ראש
ישיבה לבחורים אמריקאים בירושלים, ומעשה שהיה כך היה:
בחור ישיבה אמריקאי שלומד בישיבה בירושלים שמע
שיעור על הסוגיא הנלמדת מפני ראש הישיבה, לאחר השיעור
ניגש הבחור לראש הישיבה והקשה קושיא על הדברים שנאמרו
בשיעור. לאחר עיון קצר אמר ראש הישיבה לבחור - אכן, שאלתך
שאלה מצויינת! גש לאוצר הספרים וחפש בספרים תירוץ, אני
מניח שבוודאי אחד מן המפרשים עוסק בקושייתך!

שמע וקיבל, הלך לאוצר הספרים, התחיל מחפש בערימת
הספרים וחיפש תירוץ. והנה, מצא ספר כלשהו ובו מופיעה
הקושיא אותה שאל, ושורה אחר כך מופיעה הצעה לתירוץ וישוב
הענין!

שמח הבחור וחזר אל ראש הישיבה ובידו הספר, על מנת
לשתף את ראש הישיבה במציאה. ראש הישיבה עיין בתשובה
ואמר - אכן, תשובה נפלאה! ופנה אל הבחור: ומה דעתך?

אמר הבחור, עדיין לא נחה דעתי והמהלך המופיע בספר לא
מתיישב לי על הלב! אמר לו ראש הישיבה - שמע, כפי הרשום
בראשית הספר, מחבר הספר מתגורר בירושלים, גש לכתובת
המופיעה בו ולך לדון עם המחבר על תשובתו!

שמע והתלהב, נסע לכתובת המדוברת והקיש על הדלת. את
הדלת פתחה אשה מבוגרת, והבחור שואל - ר' משה (שם בדוי)
נמצא בבית?

ענתה האשה - משה כבר לא גר כאן כמה שנים! אך אם אתה
רוצה לנסות לפגוש אותו אני אתן לך כתובת, נסה למצוא אותו
שם - האשה מסרה לו כתובת בקצה השני של ירושלים...

הבחור המשיך במסעו ונסע לכתובת שקיבל, הגיע לאזור
נידח, איתר את המען ונקש בדלת. הדלת נפתחה ובפתח ניצב
אדם גלוי ראש עם שיער ארוך - מה אתה צריך?? הוא שואל.

אני מצטער, כנראה טעיתי - אני מחפש את ר' משה, כנראה
טעיתי!..

אתה מחפש את משה? מה אתה צריך ממנו?

**קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל
שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il**

כמה אותיות יש בברכת כהנים?

ברכות דף נה

"האי מאן דחזא חלמא ולא ידע מאי הוא, ליקום קמי כהני בעידנא דפרסי ידיהו, ולימא הכי: רבונו של עולם, אני שלך וחלומותי שלך" וכו'.

ולכאורה מה ההשוואה בין היחיד לעם ישראל כולו, ומובא בזוהר (נשא קמה) ששישים אותיות ברכת כהנים הן כנגד שישים רבוא ישראל, וא"כ כל יחיד ויחיד כלול בהם.

מדוע דווקא הכהנים נשלחו להיות המברכים? מבאר הגאון רבי אהרון וואלקין אב"ד פינסק בהקדמת ספרו "מצא אהרון" על פי הגמרא בסוטה (ל"ח): "אמר רבי יהושע בן לוי אין נותנין כוס של ברכה לברך אלא לטוב עין" ומבאר המהרש"א שברכת המברך חלה כפי כוונת המברך.

משום כך אומר הרב וואלקין, בחר הקב"ה דווקא בכהנים להיות מברכיהם של ישראל, שמקור פרנסתם וחייהם הם מתנות כהונה שהם מקבלים מיד בני ישראל, ואם כן הם בוודאי יברכו את ישראל בלב שלם, באהבה ובנפש חפצה, שהרי ברכת ישראל היא ברכתם, וככל שתתרבה תבואתם של ישראל כך ירבו ישראל לתת תרומה, חלה, ביכורים, ואשי ה'. לכן מובטח שברכת כהנים תהיה יותר בלב שלם שהם זכו להיות נושאי הברכה לישראל.

מדוע דווקא ברכת כהנים היא הזמן לבקש על החלומות? במילים של ברכת כהנים ישנם שישים אותיות, ובספר "חסד לאברהם" לר"א אזולאי ז"ל (סבו של החיד"א ז"ל, מעין ז' נהר כ"ו) כתב וז"ל: "ענין מיטתו של שלמה יש בו סוד גדול, וכל מה שיש לנו רשות לפרסם נפרסם. דע כי מיטתו של שלמה היתה חמש אמות אורך וחמש אמות רוחב ועשר אמות קומתה, ובכל רוח חמש עשרה דפין, וכל דף ודף רוחבו שני טפחים וכו'. ודע שבשישים דפין שבסביב המיטה היה חקוק שישים אותיות שבברכת כהנים, על כל דף ודף אות אחת כאשר יתבאר". אם כן שישים אותיות אלו יש בהם כח ושמירה לעם ישראל, וכדברי הירושלמי בסוטה: על הפסוק 'ואל זועם בכל יום', ומי מבטל את הזעם שלא יחריב את העולם, אמר ר' אבין בשם ר' אחא ברכת כהנים מבטלת. ואומר הזוהר הקדוש שבזמן ברכת כהנים מתעוררת מדת הרחמים והחסד להאיר פנים מאירות לעם ישראל. וזהו שאומר בתפילה על החלום 'וכשם שהפכת את קללת בלעם הרשע מקללה לברכה, כן תהפוך כל חלומותי עלי לטובה',

חדשות דרשו

חדש: מהיום תוכלו להתעדכן בציוני המבחנים האחרונים שלכם ב'דרשו' - גם באמצעות מערכת 'נדרים פלוס' המותקנת בבתי הכנסת

זאת בנוסף לשלל האופציות הקיימות כיום: בטלפון, במייל, בדואר, ובמכשירי 'קהילות'

להתעדכן בכל זמן בציוני המבחנים שלו ב'דרשו'. מדובר בדרך נוספת להתעדכן בציונים, המצטרפת לשורה ארוכה של אופציות להתעדכן בציונים, בין היתר באמצעות מכשירי 'קהילות' המותקנים ברבים מבתי הכנסת. כמו כן ניתן להתעדכן אודות הציונים באחרונים באמצעות התקשרות למשרדי 'דרשו' בטלפון שמספרו 02-560-9000 ולשמוע את הציון האחרון בשלוחה 1.

הנהלת 'דרשו' בצעד נוסף להקל על הנבחנים בארגון: מהיום ניתן להתעדכן בציונים של המבחנים האחרונים שעשיתם ב'דרשו', באמצעות מערכת 'נדרים פלוס', במכשירים המותקנים ברבים מבתי הכנסת. זאת, במסגרת שיתוף פעולה מיוחד של 'דרשו' עם הנהלת 'נדרים פלוס', שמעתה תתחבר באופן קבוע למסוף הנתונים של ציוני הנבחנים ב'דרשו', ותאפשר לכל משתמש בכל מקום בארץ

יודגש כי גם במכשירי 'קהילות' ו'נדרים פלוס', וגם בקו הטלפון של 'דרשו', יש להקיש את מספר הזהות של הנבחן וכן את הקוד האישי, לצורך קבלת הציון. נבחנים שאינם יודעים את הקוד האישי שלהם ב'דרשו' יכולים לברר אותו בקלות באמצעות חיוג למשרדי 'דרשו' בטלפון שמספרו 02-560-9000 והקשה על 'כוכבית'.

נבחני 'דרשו' שעדכנו את כתובת המייל שלהם בטופס הרישום או במשרדי 'דרשו', מקבלים את הציון האחרון גם לתיבת הדואר האלקטרוני שלהם. בנוסף משגר 'דרשו' מדי חודש מכתב לכל נבחן, ובו הציון שקיבל במבחן האחרון, וכמו כן אפשר להתעדכן בציונים האחרונים בפלטפורמות נוספות של 'דרשו'.

יומא דהילולא

לאחר דקה שנדמתה כנצח, מרים הרבי את עיניו החודרות ומפטיר בנימה שקשה מאד לעמוד על טיבה: "נו, צדקה תציל ממוות" ... פישל עמד נדהם. פעמוני התרעה רבים הצטלצלו באוזניו...

ליומא דהילולא של כ"ק מרן האדמו"ר בעל 'בית ישראל' מגור זצ"ל - ב' באדר

על תורה חסידות ויראת שמים. הוא אחז כעת את הקוויטל בידו והמתין בחרדת קודש לרגע הגדול.

"פישל", ניסרה את החדר לחישתו הרועמת של הגבאי המיתולוגי ר' חנינא. הוא ניתר ממקומו וניגש במהירות אל החדר, מסדר בידי את אבנטו וכובעו. כעבור רגע מצא את עצמו ניצב ממש לפני הרבי. הרבי נטל לידי את הפתקה, קרא את הכתוב ופניו התענגו באחת. אותות של דאגה צצו על פניו של הרבי, עיניו מתעמקות שוב ושוב בפתקה. לאחר דקה שנדמתה כנצח, מרים הרבי את עיניו החודרות ומפטיר בנימה שקשה מאד לעמוד על טיבה: "נו, צדקה תציל ממוות"...

פישל עמד נדהם. פעמוני התרעה רבים הצטלצלו באוזניו בקול רעש גדול. הוא ציפה לתגובה שונה לחלוטין. בעיני רוחו הוא חיכה לשמוע את הרבי מברך אותו מאוצרו הטוב לרגל יום הולדתו, תאריך כה משמעותי בחייו. לתגובה מסוג כזה הוא לא התכוון כלל.

לא היה לו זמן רב מדי להתחבט במחשבותיו. ידו של הרבי הושטה לעברו לברכת שלום קצרה, אות לכך שזמנו תם. פישל עמד מחוץ לחדרו של הרבי מבולבל ומפוחד. רגעים ארוכים עמד כך, חושש וירא לנפשו. לא היה לו שמץ של ספק - סכנת חיים מרחפת על ראשו. אם הרבי מדבר על צדקה תציל ממוות, אין מקום לשאלות נוספות, אבל לאיזו סכנה מתכוון הרבי? לא הצליח פישל לרדת בשום אופן לסוף הדברים. ברוך ה' הוא יושב כל היום בהיכל הישיבה. הישיבה כמוה כ'תיבת נח' רוחנית וגשמית, ככל הידוע לו שום סכנת מוות אינה נשקפת לחייו.

'רגע אחד', חלפה בו כסופה המחשבה המצמררת. מי אמר שהרבי התכוון ספציפית אליך? אולי כוונתו היתה לרמוז משהו

שמעון טיקוצקי

האווירה בחדר הדחוס היתה מתוחה משהו. רוב היושבים בחדר היו אנשים בגיל העמידה שתלאות החיים הספיקו לחרוש חריצים עמוקים במצחם. היו ביניהם גם חסידים ישישיים שרידים לדור הקודם, שזקנם הלבן מעטר את פניהם. חלקם אחזו בספר תהילים קטן בידם ומלמלו מתוכו פרקי תהילים בכוונה. אחרים שוחחו חרישית עם היושבים לצדם. מי שניחן בדמיון מפותח יכול היה לראות בעיני רוחו את הצרור הכבד המונח על שכמו של כל אחד מהיושבים בחדר. ספקות, שאלות, צרה מעיקה או מחלה סבוכה, איש איש וענינו, איש איש ושאלתו, כולם מצפים ומחכים לרגע בו ייקראו אל הקודש פנימה לחדרו של הרבי הקדוש מגור מרן ה'בית ישראל' זי"ע, ישטחו לפניו את שאלתם, יקבלו את התשובה הקצרה והחותכת מפיו ויציאו שמחים ומרוצים נטולי ספקות ודאגות.

דמותו של הנער הצעיר שעמד בצדי החדר וסומק קל בלחיי סימלה את ההיפך המוחלט מכל הנוכחים בחדר. קשה היה לחשוד בו שצרה כלשהי מרחפת עליו. מתוך הכרת פניו לא נראה היה שמהו מיוחד מעיב עליו, להיפך, מבט בוחן גילה אותות של שמחה סמויה על פניו, תוצאה של התרגשות פנימית. ולא בכדי, זהו אינו יום רגיל עבורו, היום ימלאו לו שש עשרה שנים.

פישל מרגליות, זהו שמו של הבחור הצעיר, בחור גוראי תושב ברוקלין שבארצות הברית. לא מכבר שלחו אותו הוריו המסורים לקנות חכמה בישיבת 'שפת אמת' המעטירה שבעיר הקודש ירושלים, להסתופף ולהתעלות במחיצתו של מרן הרבי הקדוש רבי ישראל מגור זי"ע. לרגל יום הולדתו השש עשרה גמר פישל לבבו להכנס אל הרבי ולקבל את ברכתו. שעות ארוכות עמל לנסח את הבקשה שברצונו להעלות על הפתקה - הקוויטל שיגיש לידי הרבי. בסופו של דבר נמצאו המילים שכללו בקשות מפורטות

האהובים, כולם באו לקבל את פני האח ששב מארץ ישראל. אנחת רווחה עמוקה נפלטה מפיו כשראה את כולם בריאים ושלמים. כמה שעות לאחר מכן בשעת ארוחת ערב התכנסה משפחת מרגליות סביב השולחן לארוחה משפחתית מלוכדת לכבוד אחיהם ששב הביתה. בני הבית ביקשו לשמוע את כל קורותיו בארץ הקודש, אוננם לא שבעה לשמוע עוד ועוד. במהלך הארוחה החליט פישל כי הגיעה השעה לספר להם הכל. חלף מספיק זמן, אין יותר מה לחשוש.

"אני רוצה לגלות לכם משהו", פנה פישל בנימה של סודיות אל המסובים. "עכשיו אני יכול לספר לכם את הדברים המפליאים שאמר לי הרבי לפני שבועות מספר, כאשר נכנסתי אליו לרגל מלאות לי שש עשרה שנה". פישל תיאר להם את רגעי ההוד בחדרו של הרבי, את תגובתו התמוהה של הרבי והדאגה שפשטה בלבו בעקבותיה. הוא לא הבחין כי פניה של אמו הולכים ומחליפים גוון, חוורון עמוק פשט על פניה.

"אם כן", הפטיר בחיוך האב שמייהר לקשר בין הדברים, "זהו אפוא פשרה של שיחת הטלפון המוזרה לפני כמה שבועות"... רק כעת הבחינו כולם בארשת ההתרגשות שירדה על פניה של אמה. עיני כולם ננעצו בה בתמיהה. "אני אסביר לכם הכול", פנתה האם ההמומה לבני הבית. לאחר רגע של דומיה פתחה בסיפור העצוב.

"זה קרה בשנת תש"א. השואה הנוראה היתה אז בעיצומה, ברחובות שכלה חרב ובחדרים אימה. בחדר קטן ומזוהם בגטו לודז' הצטופפנו יחד אמא, אני, אחיי ואחיותיי הקטנים הי"ד. הגיעה שעת הצהרנים, אמא הוציאה ממקום סתר כמה חתיכות לחם זעומות שהצליחה להשיג עבורנו במסירות נפש. נערה צעירה הייתי אז, אחזתי את הפרוסות הדקיקות בידי והסתפקתי כיצד לנהוג. הייתי רעבה עד כלות הנפש, מאידך ידעתי היטב שלקראת ערב מתגבר הרעב עוד יותר, מוטב למשוך עוד כמה שעות ולשמור את האוכל לשעה מאוחרת. לקראת ערב הוצאתי את הפרוסות ממחבואי, ניגשתי ליטול ידיים ולאכול את ארוחתי, אבל אז שמעתי דפיקות בדלת. ידעתי מיד שאלו אינן דפיקות של אנשי הגסטאפו, היו אלו דפיקות חלשות, בקושי נשמעות.

פתחתי סדק קל בדלת. דמות רפאים ניצבה בפתח, יהודי קשיש מזה רעב ולבוש סחבות. פניו המצומקות זעקו לעברי בתחינה אילמת ללא קול. "יש לכם אולי חתיכת לחם?" מלמל האיש בשפתיים נטולות צבע, "אני עומד למות מרעב".

"מלחמה קשה פרצה בתוכי. ברגע הראשון ביקשתי לטרוק את הדלת בפניו ולהשיב את פניו בשלילה. לוותר על הכל אחרי יום שלם של המתנה? אך אז התחלתי להתחבט בתוכי. נכון, שניכם רעבים מאד, נשמעו בתוכי קולות אחרים, אבל את צעירה עדיין. נערה בגילך יכולה לשרוד יום נוסף ללא אוכל, ואילו יהודי ישיש זה, אם לא ישיב את רעבונו במעט לחם עומד הוא לנפוח את נשמתו ולהצטרף לערימות הגוויות הממלאות את חוצות

על אחד מבני משפחתך מעבר לים? כל עוד נשמתו בו מיהר אל הטלפון הקרוב אליו. תסריטי אימה כבר החלו חולפים במוחו. חייג ביד רועדת את המספר הארוך והמתין עד שמישהו הואיל להרים את השפופרת במרחק אלפי מילין. במהלך רגעי ההמתנה החליט לעצמו פישל באחריות ראויה להערכה, לא לגלות לאיש מבני הבית על דבריו מעוררי החרדה של הרבי. לא להכניס את בני המשפחה לפאניקה מוחלטת.

"פישל'ה יקירי, שלום וברכה", קטע פתאום את מחשבותיו הסוערות קולו השליו של אביו מעבר לקו. "מה נשמע בישיבה בארץ ישראל, הכל בסדר?" פישל עמד להתפוצץ. לרגע כמעט התפתה לשפוך ולגולל הכל באוזני אביו, אך הוא עמד בהבטחתו בכבוד, לא גילה מאומה על דבריו של הרבי. "אצלי ב"ה הכל מצוין, ומה קורה בבית, הכל בסדר עם כולם?" הרשה לעצמו לגשש בזהירות, "לא קרה משהו חריג חלילה?"

"השבח לקל, אצלנו הכל בסדר גמור", השיב האב. "דווקא אתה נשמע לי קצת מודאג, תקן אותי אם אני טועה".

"לא אבא, גם אצלי הכל בסדר, רק רציתי לוודא את שלומכם", השיב פישל. השיחה המשונה הסתיימה איכשהו. שיחת הטלפון לא הניחה את דעתו של פישל הדאגה הוסיפה לקנן בו ללא הרף. גם לאחר שעלה על יצועו בלילה הוסיפו מחשבות ביעותים להטריד את מוחו. בשלב מסוים כשראה שאינו מצליח להירדם, קם מיצועו, ניגש אל הטלפון הציבורי בישיבה וחייג שוב לבית הוריו, שם היתה השעה שעת ערב מוקדמת.

"פישל'ה, מה קרה לך?" לא ידעו ההורים את נפשם מרוב דאגה. שני טלפונים מארץ ישראל ביום אחד? בימים כתיקונם פישל מסתפק בטלפון קצר אחת לשבוע שבועיים. עלותה של שיחה בינלאומית באותם ימים עמדה על סכום גבוה מדי. הוא מלמל כמה מילים על תאריך יום ההולדת שלו שחל היום ונשכח מלבם, ולא שכח כמובן לשאול שוב בפרוטרוט על מצבם של כל בני המשפחה מגדול ועד קטן. בלב כבד שב למיטתו וקיווה בכל לבו לטוב.

הדבר אירע בתחילת חודש אדר. השבועות הקרובים חלפו על פישל מתוך דאגה בלתי פוסקת. הוא לא התקשר שוב לבית הוריו. בדרכים שונות ועקיפות ניסה לברר את מצב משפחתו. לפי המידע שבידו לא קרה לאיש מהם אסון או סכנה יוצאת דופן. דבריו המסתוריים של הרבי נותרו לפי שעה משוללי הבנה, סתומים וחתומים.

כעבור שבועות מספר הסתיים לו זמן החורף הארוך. פישל ארז את כל חפציו במזוודה, נפרד לשלום מכל חבריו לישיבה ויצא לעבר נמל התעופה בדרכו לביתו בארצות הברית לחגוג את ימי חג הפסח במחיצת משפחתו היקרה.

גלגלי המטוס נשקו למסלול הנחיתה בנמל התעופה ע"ש קנדי בניו יורק. פישל פילס את דרכו בין ההמונים שמילאו את אולם קבלת הפנים. מרחוק הוא זיהה בבירור את בני משפחתו

מקום עבודתי כמדי יום ביומו.

"לא הרחק ממקום העבודה חציתי כביש סואן רחב ידיים אותו אני חוצה בדרכי הקבועה. מדובר בכביש גדול מרובה נתיבים הומה מכוניות לרוב. חריקת צמיגים פתאומית הרעידה את פעמי. הרמתי את ראשי לעבר הרעש וקפאתי על מקומי. משאית סמיטריילר אימתנית מהסוג המצוי בכבישיה של ארצות הברית הגיחה פתאום במעלה הכביש שועטת לעברי במהירות מסחררת בלתי ניתנת לעצירה. מעבר החציה היה כאמור רחב מאד, לא יכולתי כבר לחזור לאחוריי וגם לא להתקדם. מבעד לעיניי המעורפלות יכולתי להבחין בנהג הכושי חסר האונים המנסה להשתלט על ההגה הבוגדני אך ללא הצלחה. המראה היה מפחיד, משאית הענק השתוללה על הכביש כחיית טרף אימתנית נטולת רסן. אותן שניות ראיתי את המוות מול העיניים, נפרדתי כבר בלבי מכל בני משפחתי היקרים, עצמתי את עיני בחוזקה והתכוננתי כבר לגרוע מכל.

"בום טראח... קול התנפצות מתכת וזכוכיות החריד את כל האזור. התנגשות אדירה מחרישת אוזניים אירעה ממש לידי. כעבור רגע השתרר במקום שקט. פקחתי את עיניי בחשש וגיליתי להפתעתי כי אני חיה ושלמה. חלפו עוד דקות ארוכות עד שעיקלתי את גודל הנס. המשאית הענקית התנגשה בעוצמה רבה בעמוד חשמל בקצה המדרכה, כמה מטרים בודדים ממקום עמידתי. מסתבר שהנהג הנכרי שהבחין בי ניסה ברגע האחרון לסטות מנתיבו, כתוצאה מכך נמחץ וקיפד את חייו בו במקום. "עמדתי בצדי הכביש והודיתי לבורא עולם על הנס הפלאי שאירע לי. הצדקה שנתתי הצילה אותי פעם נוספת ממיתה משונה לחיים.

"עכשיו אתה כבר מבין, פישל"ה?" פנתה אליו אמו. "הרבי הקדוש ראה הכל בעיני הצופיות. על כל זה הוא רמז במילותיו הסתומות 'צדקה תציל ממוות'..."

(המבשר תורני)

הגטו. בתום מאבק איתנים קשה שהתחולל בתוכי, שלחתי את ידי לכיס מעילי והושטתי לו בחיך את פרוסת הלחם היקרות שלי. הלב היהודי ניצח את הקיבה, הרוח גברה על החומר.

את מבט התודה שניצת בעיניו באותו רגע למראה הלחם שבידו, לא אשכח לעולם. זיק של חיים נצנץ פתאום בפניו נטולות החיות, והמבט הזה ליווה אותי לאורך כל שנות המלחמה. כל פעם שעמדתי בפני סכנת מוות מוחשית, תמיד צצה מולי דמותו של אותו יהודי שהצלתי ממוות לחיים".

האם עשתה אתנחתא קלה בדבריה. בני המשפחה ישבו סביבה פעורי פה והתבוננו בה בעיניים דומעות ומעריצות. היו אלו רגעים נדירים יוצאי דופן, אמא מיעטה להוציא מפיה מילה על אותן שנים איומות, כמעט לא סיפרה על הזוועות שחוותה בעצמה בתקופת השואה.

"לא מדובר בפעם ולא בפעמיים", הוסיפה האם ברטט. במשך המלחמה היו לי רגעים רבים בהם כבר ראיתי את חיי אבודים. בסלקציות האכזריות, בעבודות הכפיה המפרכות. לא פעם ראיתי את המוות ממרחק נגיעה, ותמיד תמיד באותם רגעים היתה עולה לעיני דמותו של אותו זקן נפוח כפן שהצלתי במסירות נפש. ידעתי שזכות מעשה החסד שגמלתי עמו תציל את חיי.

"המלחמה הסתיימה ואני נותרתי לפליטה בחיים. את אט החלו החיים חוזרים למסלולם. דמותו של אותו זקן נמוגה עם עשן הכבשנים, שוב לא ראיתי את דמות דיוקנו לנגד עיני. ב"ה בניתי את ביתי וזכיתי לגדל אתכם, ילדיי היקרים שיחיו. השתדלתי להסיח את דעתי מהזכרונות הקשים של אותם ימים.

"לפני כמה שבועות", המשיכה האם לספר, "לאחר שנים ארוכות שדמותו לא נראתה לעיניי, התגלה אלי שוב אותו זקן צמוק פנים בחלום הלילה. היה זה אותו לילה בו מלאו לך שש עשרה שנה, הלילה בו היית אצל הרבי. פניו נראו בדיוק כפי שזכרתי אותו מאז. הבעתו לא ניבאה לי טובות.

"תני צדקה, תני צדקה", הוא זעק אלי בחרדה בפיו חסר השיניים. 'צדקה תציל ממוות'... קמתי בבוקר משנתי והחלום עדיין עומד לנגד עיניי בבהירות. תחושה לא טובה פיעמה בתוכי. זכרתי היטב את הוראתו של הזקן, מיהרתי לעשות כדבריו ולנדב סכום הגון לצדקה. אחר כך יצאתי בלב מעט יותר רגוע לעבר

יום ראשון ה' באדר
מתחילים הלכות מצת מצוה
ודיני אפיית מצות

077-2222-666 שלוחה 1

הצטרפו עוד היום ללימוד דף היומי בהלכה

לתמיהתו של מרן הגר"ח שליט"א לפשר שמה הבלתי-
שגרתית של הילדה, הסביר האב כי השם נבחר בקפידה על
פי פסוק בתרי עשר. מרן הגיב ואמר: "ומדוע לא קראתם
לה 'פרה', על שם הפסוק 'ויקחו אליך פרה אדומה'?"...

לא השם אשם...

אשתו של לבן הארמי, והמליץ על שמות אחרים כמו שרה, רבקה,
רחל, לאה.

לאחר מספר ימים הגיעה ילדה למרפאתו של הרופא והוריה
הציגו אותה בשם 'עדינה'. אחר שטיפל בילדה המליץ להורים
להתייעץ עם רבי חיים על שינוי שמה. האב נכנס יחד עם הרופא
אל מרן הגר"ח שליט"א, משראה את השניים הרים רבי חיים את
עיניו ושאל לרצונם. בשלב זה התערב הרופא ואמר שלאברך זה
יש בת בשם 'עדינה'.

"נו?...?", שאל רבי חיים.

התפלל הרופא על התגובה ואמר: "עדינה הוא שם לא טוב, כך
נקראה אשתו של לבן הארמי..."

אך הפעם היתה תגובת הרב שונה לחלוטין. "ומה בכך? הרי
אשתו של לבן הארמי היתה האמא של רחל ולאה?"
כלומר, הבעיה אינה נעוצה נעוצה בשם עצמו אלא בעניינים
גבוהים מהשגתנו, אשר ידועים לגדולי התורה. ולפי דרכנו למדנו,
שהענווה של גדולי ישראל מנהיגה אותם, וכשהם עושים דברים
נשגבים הרי הם מסתירים זאת במעטפת של דברים צדדיים
לגמרי.

(ומתוך האור - מגילת אסתר)

חשיבות רבה נודעת לשם שבו נקרא כל אחד ואחד, מאחר
והשם משקף את מהות האדם. בעם ישראל מקובלים שמות
מסוימים, וגדולי ישראל התייחסו באופן מיוחד לכל שם שאינו
שגרתית.

כאשר הגיע אב לבקש ברכה על בתו ממרן רבי חיים קניבסקי
שליט"א, התעניין מרן רבי חיים בשם הבת. האב נקב בשם שאינו
מן השמות המקובלים מדור דור, ורבי חיים שאל מה פירושו של
שם זה. הסביר האב שהשם נבחר בקפידה על פי פסוק בתרי
עשר.

תגובתו של הרב לא אחרה לבוא: "ומדוע לא קראתם לה 'פרה'
על שם הפסוק 'ויקחו אליך פרה אדומה'?"

שח לי ד"ר הרט שליט"א אודות בעלת תשובה ששמה היה
'עדי'. עם חזרתה בתשובה חשה צורך לשנות את שמה ורצתה
מאוד לשנות את שמה ל'עדינה'. ד"ר הרט נכנס אל רבי חיים
כדי לבקש את ברכתו לשינוי השם, אך מששמע הרב את השם
'עדינה' נענע בראשו ואמר ששם זה אינו טוב.

התפלל הרופא על ההוראה הזו לגבי שם נפוץ ומקובל כל כך,
אך כתלמיד נאמן שמע וקיבל את הדברים ללא עוררין. ובכל זאת
ניסה להבין מה רע בשם 'עדינה'? רבי חיים השיב שכך נקראה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי סיומי הש"ס של 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

* חדש! קבלו תזכורת יומית ללימוד הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מדוע נוהגים להשתמש במשטחי לישה ממתכת חלקה לצורך לישת המצות?

כל 18 דקות, משום שהבצק חוזר לתוך הבד, ומחמיץ, ולאחר מכן שב ומתערב בבצקים האחרים.

ומנהג המדקדקים במצוות, להשתמש במשטחי לישה ורידוד העשויים ממתכת חלקה או מאבן חלקה, ויש המצפים גם את כלי הרידוד במתכת חלקה, או בזכוכית חלקה.

[שו"ע תנט, ד, ומשנ"ב לט]

בלישת הבצק לַמְצוֹת, אין להשתמש בכלי לישה שיש בהם סדקים או שקעים אשר לא ניתן לנקותם לאחר הלישה, כיון שהבצק החוזר לתוכם מחמיץ, ומתערב לאחר מכן בבצקים האחרים שילושו בכלים אלה.

ויש להקפיד על כך גם בנוגע למשטחי הלישה והרידוד, ואין די בפריסת מפה או סדין על השולחן, אלא אם כן יחליפו אותם

האם מותר להניח מצות אפויזת בסמוך לקמח כשר לפסח?

אל הבצק ללא שטיפת הידיים וניקוי הבגדים תחילה, כיון שבעת העיסוק בקמח נותר קמח על ידיו ועל בגדיו, והם עלולים להיצמד לבצק. ואף לאחר אפיית המצות, יש להרחיקן מהקמח, מחשש שמא יצמד אליהן מעט מהקמח, ולאחר מכן יתערב במים ויחמיץ.

[שו"ע תנט, ה, ומשנ"ב מב רימה]

אם בצק המצות רך מדי, ויש צורך להקשותו, אין לעשות זאת על ידי הוספת קמח לבצק, כנהוג בשאר ימות השנה, אלא על ידי הוספת בצק קשה; מפני שקמח הנוסף לבצק בפני עצמו אינו מתערבב בתוכו כראוי, וקיים חשש שלא יאָפֶה, ולאחר מכן יתערב במים, או בתבשיל, ויחמיץ.

ומסיבה זו, העוסק במדידת הקמח לצורך האפייה, לא יתקרב

מה דינו של בצק לַמְצוֹת שנילוש בסמוך לפתח התנור?

- המצה אסורה. ואף במקרה שידוע לנו שלא הלבינו, אם לא אפה את הבצק מיד לאחר שנילוש במקום החם, אם הלישה במקום החם נעשתה במזיד - המצה אסורה משום 'קנס', ואם נעשתה בשגגה - ניתן להקל בשעת הדחק.

[שו"ע תנט, ה, משנ"ב מא, ושעה"צ נו; ביאורים ומוספים דרשו, 47]

כפי שלמדנו, את לישת הבצק לַמְצוֹת אין לעשות במקום שהוא עשוי להתחמם, וכגון במקום שהשמש זורחת, או בסמוך לפתח התנור. ובדיעבד - אם ידוע שהבצק אכן התחמם, המצה אסורה באכילה בפסח. ואם לא ידוע שהתחמם, נחלקו הפוסקים: יש אומרים שהמצה מותרת, ואף אם עשה כן במזיד. ויש אומרים שאם לא ידוע לנו בוודאות כי פני הבצק לא הלבינו לפני האפייה

* באפיית מצות הנמשכת מעבר ל'שיעור מיל', דהיינו, 18 דקות, ראוי שלאחר כל אפייה במשך מעט פחות משיעור מיל, יפסיקו את האפייה, וכל העוסקים בלישה ינקו את ידיהם, וכן ינקו את כלי הלישה.

* הלש בצק למצות בידי, עליו לצנן את ידיו במים מדי פעם, כיון שהן מתחממות בעת הלישה, ועלולות להאיץ את חימוץ הבצק. והלש בצק למצות בזמן איסור חמץ, כלומר מערב פסח בחצות היום, עד לסוף הפסח - עליו לשפוך את המים הנותרים מצינון הידים, מיד לאחר הלישה, על גבי הקרקע, במקום משופע.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לטלטל מוקצה בשבת באמצעות מקל?

וטלטול באמצעות חפץ אחר, כגון מקל - יש אומרים שזה גם כן טלטול מן הצד, ויש אומרים שהוא נחשב לטלטול רגיל. ויש שכתב שאם מטלטל את המוקצה באמצעות חפץ שאין הדרך לטלטלו באמצעותו, וכגון שדוחף מוקצה מעל גבי השולחן באמצעות כסא - הרי זה נחשב לטלטול מן הצד אף לדעת המחמירים.

מותר לטלטל 'מוקצה' בטלטול 'מן הצד', דהיינו באמצעות חפץ המותר בטלטול, וכגון לנער מוקצה מעל השולחן על ידי הטיית השולחן. ואין ההיתר אלא כשהטלטול נעשה לצורך דבר המותר, כגון כדי לפנות את השולחן; אבל אם הטלטול נעשה לצורך המוקצה עצמו, כגון שמנערו מעל השולחן לפינת החדר כדי לשומרו - אסור.

[משנ"ב תמו, יא; ביאורים ומוספים דרשו, 18-19]

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם מותר לגלות 'סוד גלוי'?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

והפרת מחשבתו שחשב לשמור את הדבר בסוד, והחלק השני הוא שמגלה הסוד יוצא מדרך הצניעות, ומעביר על דעת בעל הסוד. ולפי זה בעניננו, אף שהחלק הראשון אינו שייך כאן, שהרי אינו גורם נזק לבעל הסוד בכך שמגלה אותו, כיון שכבר גילוהו השומעים האחרים, מכל מקום יש כאן איסור בזה שיוצא מדרך הצניעות ועובר על דעתו של בעל הסוד שאסר עליו לגלותו.

אך לבסוף מסתפק ה'חפץ חיים' בדיון זה, וכותב שייתכן שלא אסר בעל הסוד מלגלות את סודו, אלא אם כולם יקיימו את דברו, אבל באופן שכבר מתפרסם הדבר על ידי השנים האחרים, אינו מקפיד עוד על השלישי אם יגלה זאת.

אדם שסיפר דבר מה לארבעה בני אדם, וציווה עליהם שלא לגלותו. לאחר מכן שלושה מהם עברו על ציוויו וסיפרו זאת, והדבר נודע לכל. האם עדיין מחוייב הרביעי לשמור זאת בסוד, או שמאחר והדבר כבר התפרסם, מותר גם לו לגלות?

בהגהות 'באר מים חיים' (כלל ב' מהלכות לשון הרע סעיף ז') מצדד ה'חפץ חיים' בתחילה שעדיין אסור לרביעי לגלות את הסוד. ובביאורים ומוספים מביאים, כי יש שפירשו (שיעורי עיון) את טעם האיסור על פי דברי רבנו יונה (ש"ג אות רכה), הביאם ה"ח לקמן (רכילות כלל ח ס"ה), שישנם שני חלקים באיסור גילוי סוד: חלק אחד הוא הנזק הנגרם לבעליו מחמת גילוי הסוד

א' באדר | רבי לוי ב"ר גמליאל הכהן רבינוביץ זצ"ל, ב' מעדני השולחן

יארצייט:

תכ"ב: רבי מאיר ב"ר יהודה לייב כ"ץ פאפריש זצ"ל, ב' אור צדיקים, מאורות נתן, אילן הגדול ועוד.
 תקס"ב: רבי יום טוב ב"ר ישראל יעקב אלגאזי זצ"ל, המהרי"ט, ב' הלכות יו"ט, שמחת יו"ט ועוד.
 תקע"ג: רבי אהרן אריה לייב ב"ר מאיר לייפר זצ"ל, מפרמישלאן.
 תקצ"ג: רבי הלל ב"ר שמחה פריד זצ"ל, מראשי ישיבת וולז'ין ואב"ד הוראדנא-גרודנא.
 תש"א: רבי יעקב יחזקיה ב"ר משה גרינוולד זצ"ל, מפאפא, ב' ויגד יעקב, שו"ת משפטיך ליעקב ועוד.
 תשכ"ד: רבי אברהם ב"ר אריה לייב קלמנוביץ זצ"ל, אב"ד טיקטין ור"י מיר-ארה"ב.
 תשל"ז: רבי ישראל ב"ר אברהם מרדכי אלתר זצ"ל, הבית ישראל מגור.
 תשמ"א: רבי יוסף דב ב"ר יצחק זאב סולובייצק זצ"ל, ר"י בריסק.
 תשנ"ז: רבי משה זאב ב"ר אהרן שמואל פלדמן זצ"ל, ר"י אמרי אמת.
 תשע"ד: רבי משולם פייש רוטנברג זצ"ל, מקוסון.
 תשע"ה: רבי לוי ב"ר גמליאל הכהן רבינוביץ זצ"ל, ב' מעדני השולחן.

יארצייט הרה"ק רבי ישראל ב"ר אברהם מרדכי אלתר - ה'בית ישראל' מגור

ה"בית ישראל" מגור אמר: שמעתי מזקן אחד ששמע מהרבי בונים מפשיסחא שאמר: "פת במלח תאכל" - אפילו שאין לך רק פת במלח, בכל זאת אכול בשמחה כאילו היה זה מעדנים, ואפילו שיש לך רק מים במשורה, בכל זאת תשתה כאילו היה זה משקה מלכים, ואף אם חיי צער תחיה, בכל זאת "אשריך" - שחייך יהיו תמיד בשמחה.
 (קול מבשר - ליקוטים מהרש"ב מפשיסחא - אבות עמ' קיא)

נשתדל לשמוח בכל מצבי החיים ולא לאבד את השמחה אף אם יש דברים העלולים להעיב על שמחת חיינו